GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU PANA

UDRUGE ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I PRIRODE

U 2021. GODINI

SADRŽAJ

Udruga Eko Pan je korisnik institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva za stabilizaciju i/ili razvoj udruge.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost autora i nužno ne izražava stajalište Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Zagreb, Štrigina 1a, http://zaklada.civilnodrustvo.hr

Financijski podržava [ ] Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

I

UVOD

UVOD

Promjena ili transformacija, što ćemo odabrati?

Promjene, tako iščekivane i tražene, često ostaju na površini problema.
Postoje i transformacije. Duboke i svjesne promjene u društvu, ekonomiji, politikama i ono najvažnije – u nama samima.
Za promjene više nemamo vremena. Za transformacije nikad nije bio bolji i važniji trenutak.

Godina u Eko Panu protekla je u duhu ovog pitanja. Iako smo nastavili s provedbom zagovaračkih aktivnosti i projekata, velik dio onog čime se bavimo izravan je rad s lokalnom zajednicom kroz koji se provlači poruka o značaju povezanosti sa živim svijetom. Upravo prepoznavanje te povezanosti u Eko Panu smatramo temeljem transformacije koja je ljudskom društvu ne samo potrebna već je i uvjet našeg opstanka u svijetu za koji smo odgovorni.

Zahvaljujući sufinanciranju **Europskog socijalnog fonda**, Eko Pan je u okviru projekta Poduzmi zeleniji otisak pokrenuo tri grupe usluga: **Šumsku školu, Zelene vještine i Rođendansku igraonicu**. Zajednički naziv usluga i budućeg društvenog poduzeća je **Klijanac i Pup – rasadnik dobre volje.** Znanja, vještine i povezanost sa živim svijetom izdanci su koji korisnici usluga dobivaju, a na njima je da ih s dobrom voljom čuvaju i nose kroz život. Usluge su namijenjene djeci i odraslima. U ovoj godini održano je devet boravaka u okviru Šumske škole, provedeno niz radionica, a šivati uče i mali i veliki. Odabirom usluga Klijanac i Pup građani podržavaju razvoj malog društvenog poduzeća te pomažu rad udruge, servisa Zeleni

telefon, Eko knjižnice igračaka, Bibliopana, kampanja za očuvanje kopnenih voda, edukacija o otpadu, programa razvoja permakulture u zajednici te omogućuju male građanske akcije održavanja i uređenja okoliša.

Zahvaljujući podršci **Grada Karlovca i tvrtke Zelenilo**, udruga je u ovoj godini uspješno promovirala **Eko knjižnicu igračaka** izložbom starih igara i igračaka, nabavom slikovnica, knjiga, edukativnih i kreativnih igara koje obuhvaćaju teme ekologije, očuvanja prirode, gospodarenja otpadom, upoznavanja biljnih i životinjskih vrsta i sl. Nekoliko je ovakvih knjižnica u Hrvatskoj, a svrha im je poticati na racionalnu potrošnju, čuvanje, razmjenu i solidarne odnose u zajednici.

Započeli smo i s novim projektima.

Projekt Moj samoodrživi dom u doba korona krize udruga provodi u svojstvu partnera slovenskoj udruzi i društvenom poduzeću **ZRIRAP – Institut za istraživanje i razvoj alternativnih praksi, Beltinci.** Projekt se financira iz programa **Erasmus +**, a provodi od studenog ove godine do mjeseca studenog sljedeće godine.

Kroz projekt će ukupno proći oko **300 nezaposlenih osoba** koje će pohađanjem besplatnih radionica stjecati praktična znanja o uzgoju i čuvanju hrane, čuvanju sjemenja, izradi zimnice i prirodne kozmetike.

Također od studenog, zajedno s udrugom **Avadhuta** partner smo **KA-MATRIX-u** u projektu **Suradnjom i praksom do održive zajednice**. Projekt sufinancira **Europski socijalni fond**, a fokusira se na mapiranje i rješavanja potreba lokalne zajednice u kriznim situacijama.

Zeleni telefon i dalje je na raspolaganju građanima, a u području zaštite okoliša, okolišnog prava i klimatskih promjena, udruga je partner **Zelenoj akciji** na projektima **JEDRO i JEKA!**.

Kraj godine Eko Pan dočekao je s ukupno **5** zaposlenih osoba, novim partnerstvima i suradnjama, a sve više se okrećemo širenju praktičnih znanja i vještina.

Jer, poznajemo li živi svijet i svoje mjesto u njemu, znati ćemo ga dobro i čuvati.

2

O PROJEKTU INSTITUCIONALNA PODRŠKA ZA STABILIZACIJU I/ILI RAZVOJ UDRUGE

O PROJEKTU INSTITUCIONALNA PODRŠKA ZA STABILIZACIJU I/ILI RAZVOJ UDRUGE

Financijski podržava
Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

2021. godina bila nam je i posljednja godina provedbe **trogodišnje** Institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva, za stabilizaciju i/ili razvoj udruge.

Za nas, ona je u 2019. i dobrim dijelom u 2020. godini značila prvenstveno stabilizaciju, a nakon toga i razvoj.

Neizmjerno smo zahvalni na pruženoj nam potpori jer smo je ostvarili u teškom i kritičnom razdoblju za Udrugu, kad nismo imali drugih ostvarenih potpora, a imali smo veliki preokret u svom djelovanju – **preseljenje u novi prostor i razvoj novih aktivnosti za i u zajednici.**

Tika u Bibliopanu

Razmjena sjemenja

Razmjena sjemenja

Naš zeleni izlog

Rođendaonica

Koki i Nikola U Bibliopanu

Omogućila nam je financiranje redovnih **režijskih troškova i udio u plaći voditelja programa Pravo okoliša** čime smo nastavili naš rad s građanima putem servisa Zeleni telefon kao i **razvoj ideja i pripremu za prijavu na natječaje** koji će poduprijeti našu viziju razvoja novih usluga i aktivnosti za i u zajednici temeljem modela samofinanciranja udruge.

Nakon što smo ostvarili potpore za planirane ideje - razvoj društveno-poduzetničkih djelatnosti Udruge i osigurali sredstava za voditelja programa Pravo okoliša kroz partnerske projekte, Udruga se stabilizirala, a Institucionalna potpora iskorištena je za **unaprijeđenje rada ureda**, zapošljavanjem Voditeljice ureda.

Nakon tri godine provedbe potpore, tri godine od preseljenja u novi prostor, tri godine razvoja novih aktivnosti, postali smo i ostali stabilni i razvijamo Udrugu u novim pravcima.

Naš zeleni izlog

Mala razmjena sjemenja

Mala razmjena sjemenja

3

O PROJEKTU EKO KNJIŽNICA IGRAČAKA – IGROM DO PROMJENA

O PROJEKTU EKO KNJIŽNICA IGRAČAKA – IGROM DO PROMJENA

Knjižnice igračaka jedinstveni su prostori **društvene solidarnosti i učenja o odgovornosti za društvo i okoliš u kojem živimo**, prostori gdje se dijeli, razmjenjuje i ne stvara otpad.

Karlovačka knjižnica igračaka nalazi se u prostoru Eko Pana, u Radićevoj ulici, **šesta je takva knjižnica** u Hrvatskoj, a osnovana je 2019. godine.

Potaknuti idejom Ekološke udruge Krka Knin - poticanja na smanjenje otpada, racionalnu potrošnju te razmjenu i čuvanje igračaka, i mi smo osnovali mjesto gdje se igre/igračke posuđuju, baš kao u pravoj knjižnici, a gdje se **članom postaje donacijom rabljene igračke**.

Do sad smo igračke/igre za knjižnicu zaprimali putem donacija građana, no željeli smo u ponudi imati igre i igračke koje su manje dostupne, potiču motorički, senzomotorički i socio-emocionalni razvoj, upoznaju i uče, potiču na istraživanje.

Vjetroelektrana – uradi sam

Dječja knjižnica

Izložba retro igara i igračaka

Izložba retro igara i igračaka

2021. godine ostvarili smo **podršku Grada Karlovca i tvrtke Zelenilo d.d.** za projekt Eko knjižnica igračaka - igrom do promjena za uređenje i obnovu ponude knjižnice.

Sredstva smo uložili u nabavku knjiga, ekoloških didaktičkih i senzomotoričkih igračaka, raznih mozgalica, igračaka i igara u kojima se uči o otpadu, okolišu, ljudskom tijelu, sunčevom sistemu, pletenju, matematici, solarnim panelima.

U okviru projekta organizirali smo i **izložbu Retro igara i igračaka**, od 4. do 15. listopada 2021. u prostorima galerije ZILIK.

Izložbu je tijekom dva tjedna posjetilo **preko 300 posjetitelja**. Neki su se vratili i izložili svoje igre i igračke, neki su se vratili i još je jednom pogledali, nekima je ona bila podsjetnik na ne tako davna djetinjstva, a nekima izlet u prošlost u kojoj su neke igračke možda bile drugačije.

Igra je radost i ugoda, učenje i vježba.

U igri spoznajemo slobodu, mudrost i sami sebe.

Iako se igrati možemo pomoću ideja, misli, riječi i tijela, uz igračke spoznajemo koliko doživljaja, umijeća i umjetnosti može biti u zabavi i razonodi.

KARLOVAC

Zelenilo d.o.o. KARLOVAC

4

O PROJEKTU EKO KINO:

KLIMATSKE PROMJENE I LOKALNE ZAJEDNICE/REGENERATIVNA POLJOPRIVREDA

O PROJEKTU EKO KINO: KLIMATSKE PROMJENE I LOKALNE ZAJEDNICE/ REGENERATIVNA POLJOPRIVREDA

Urbani park Hrvatskog doma u Karlovcu uređen je kao ljetni dnevni boravak s pozornicom i otvoren za javnost u listopadu 2020. godine kad smo održali i jednu večer projekcije okolišnih dokumentaraca. U ovoj godini, zahvaljujući financijskoj podršci **Hrvatske elektroprivrede (HEP)**, suradnji s **Kinoklubom Karlovac** i **Savezom udruga KAoperativa**, uspješno smo realizirali program Eko kino koji je obuhvatio trodnevni filmski program u lipnju i jednu večer u prosincu.

Projekcija dokumentarnog filma Blue Heart

Teme kojima smo se bavili u lipnju bile su klimatske promjene i lokalna zajednica. Uvodno smo prikazali dokumentarni film **Blue Heart** posvećen posljednjim divljim rijekama Balkana kojem je prethodio glazbeni nastup **Martina Ladike**. Tri dana Eko kina karlovačka publika imala je priliku pogledati izbor zanimljivih okolišnih filmova.

Svaku večer prikazali smo nekoliko kratkih i animiranih filmova, te jedan dugometražni film. Od pesimističnog pogleda na industriju plastike preko isladskog igranog filma o aktivizmu do tračka nade u dokumentarcu posvećenom permakulturi, pokazali smo da budućnost uvelike ovisi o nama – sve ono što kao konzumenti biramo, utječe na ekonomske, društvene i okolišne prilike u kojima se nalazimo. U tom duhu, u prosincu smo održali završnicu ovogodišnjeg Eko kina, gostovanjem **Petre Pavleka** i **Sonje Mikulek** iz **udruge ZMAG** koje su na **Maloj sceni** Hrvatskog doma održale izlaganje o regenerativnoj poljoprivredi i **Društvenoj banci sjemena** uz projekciju dokumentarnog filma **Kiss the Ground**.

Program Eko kino doprinos je razvoju programa budućeg društveno-kulturnog centra Hrvatski dom.

Predavanje regenerativna poljoprivreda

5

O PROJEKTU JEKA

O PROJEKTU JEKA – JAČANJE EKO-AKTIVIZMA ZA HITNU KLIMATSKU AKCIJU

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Iceland Liechtenstein Norway Active citizens fund

Nositelj projekta: Zelena akcija (Zagreb)

Partneri iz Hrvatske:

Brodsko ekološko društvo – BED (Slavonski Brod); Udruga za promicanje ekološke proizvodnje hrane, zaštite okoliša i održivog razvoja „Eko Zadar" (Zadar) i Pan, udruga za zaštitu okoliša i prirode (Karlovac)

Partner iz Norveške: Natur og Ungdom

Razdoblje provedbe projekta: 1. 12. 2020. – 30. 11. 2022.

Ukupna vrijednost projekta: 166.500,00 € od čega je 149.850,00 € osigurano kroz financijske podrške Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru Europskog gospodarskog prostora i Norveških grantova

Uz **Brodsko ekološko društvo** iz Slavonskog Broda i udrugu **Eko-Zadar**, Eko Pan je partner **Zelenoj akciji** na projektu usmjerenom na izgradnju dinamičnog i umreženog klimatskog pokreta u Republici Hrvatskoj koji će inovativnim metodama javno zagovarati hitni odgovor na klimatsku krizu.

U proteklih godinu dana održana su tri laboratorija aktivističkih inovacija – jednodnevne trening radionice tokom kojih su prezentirane aktivističke i umjetničke prakse javnog zagovaranja te pravni alati u borbi za okoliš. Održan je i dvodnevni trening na temu metoda javnog zagovaranja. Projektom su planirane i dvije kampanje (na lokalnoj i državnoj razini), te ono što je Eko Pan pokrenuo godinu dana prije samog projekta - pokretanje **Panove aktivističke grupe**. U procesu informiranja javnosti i buđenja interesa za aktivizam za prirodu i okoliš u Karlovcu na Svjetski dan zaštite okoliša (5. lipnja) organizirali smo prikazivanje filma **Plavo srce** koji tematizira izgradnju mini hidroelektrana čime smo najavili održavanje Eko kina – programa okolišnih filmova od 17. do 19. lipnja 2021.

6

O PROJEKTU

JEDRO

O PROJEKTU JEDRO – JAVNE POLITIKE ZA ODRŽIVI DRUŠTVENI RAZVOJ: VODA, ENERGETIKA, OTPAD

Projekt **JEDRO** - Javne politike za održivi društveni razvoj: voda, energetika, otpad počeo je 29. 10. 2020. godine i trajati će 36 mjeseci. Projekt sufinancira Europska unija iz **Europskog socijalnog fonda**, a ukupna vrijednost projekta je 3.594.308,89 kn.

Projektni partneri su: Fakultet političkih znanosti u Zagrebu, Društvo za oblikovanje održivog razvoja (DOOR), Zeleni Osijek, Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce, Zelena energetska zadruga (ZEZ), Brodsko ekološko društvo (BED), Ekološka udruga Krka Knin, Pravo na grad (PNG), Pan, udruga za zaštitu okoliša i prirode, ZMAG – Zelena mreža aktivističkih grupa.

Projektni partneri čine tematsku mrežu „Jedro" koja će graditi kapacitete za **istraživačkim, zagovaračkim i policy radom** na ovim temama te širiti kapacitete i znanja na druge OCD-e te zagovarati rezultate prema donositeljima odluka i drugim ključnim akterima.

Voda, energetika i otpad tri su tematska područja koja reflektiraju prioritete zaštite okoliša, održivosti i ekonomskog razvoja. Stoga je projekt usmjeren na izradu javnih politika utemeljenih na dokazima.

Tijekom proteklih 13 mjeseci velika većina aktivnosti odvijala se online. To su sastanci projektnog tima, **prikupljanje podataka i osnivanje baze podataka** o gospodarenju otpadom za sve jedinice lokalne samouprave u Hrvatskoj, prijenos znanja i iskustava u javnom zagovaranju među projektnim partnerima. Projektni tim po prvi put se uživo sastao u Šibeniku u studenom 2021. na dvodnevnom sastanku.

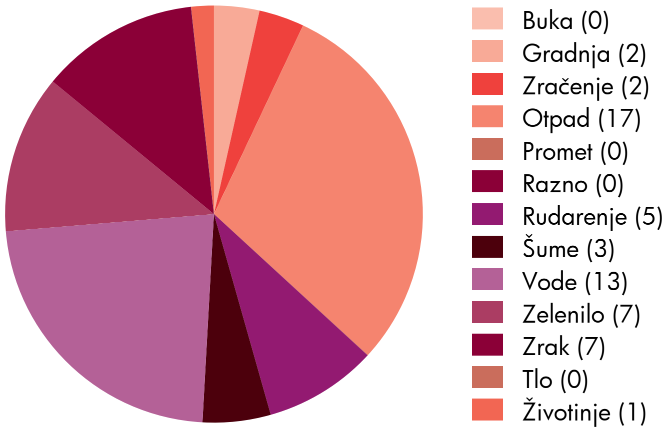
Europska unija „Zajedno do fondova EU"
EUROPSKI STRUKTURNI I INVESTICIJSKI FONDOVI
ESF Učinkoviti ljudski potencijali
Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.
Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

7

IZVJEŠTAJ O RADU ZELENOG TELEFONA U 2021.

IZVJEŠTAJ O RADU ZELENOG TELEFONA U 2021.

Na Zeleni telefon Eko Pana u razdoblju od 1. 1. - 21. 12. 2021. godine zaprimili smo ukupno **57** prijava građana.

Otpad i **Vode** su kategorije na koje se odnosi najveći broj prijava u 2021. godini.

Prijave iz kategorije **Otpad** uglavnom se odnose na nepropisno odbačeni otpad u okoliš te traženje informacija o mjestima zbrinjavanja određenih vrsta otpada.

Kada su u pitanju prijave iz kategorije **Vode**, građani su iskazali zabrinutost zbog dovođenja građevinske mehanizacije u I. zonu sanitarne zaštite izvorišta pitke vode, prijavili zamućenje rijeka Slunjčice i Korane, ispuštanje sadržaja septičkih jama u okoliš, ispuštanje vode iz privatnih bazena u Mrežnicu, te tražili informacije o planu ispuštanja vode iz HE Lešće.

Pet od sedam zaprimljenih prijava u kategoriji **Zelenilo** u 2021. godini stiglo nam je iz Karlovca i odnose se na projekte uređenja javnog prostora koji tijekom svoje realizacije nisu uključivali glas građana. Tu su, u prvom redu, slučaj rekonstrukcije u karlovačkoj ulici Naselje Marka Marulića te "čišćenje" terena uz šetnicu u Aleji hrvatskih branitelja uz rijeku Koranu. Komunalnom redarstvu Grada Karlovca uputili smo apel da naloge za održavanje okućnica vlasnicima ne izdaje u doba pune vegetacije i razmnožavanja mnogih korisnih vrsta ptica i drugih životinja.

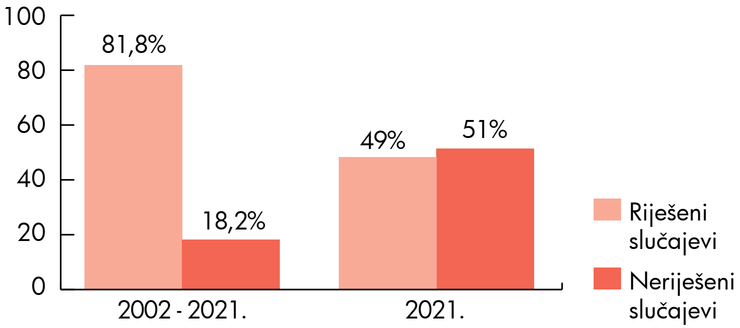
U kategoriji **Zrak** prijave su nam stigle iz Gospića, Ozlja, Samobora, Ogulina, Duga Rese, Karlovca i Tounja, a odnosile su se na zagađenje zraka iz industrijskog postrojenja i kućanstava koja koriste nepropisne energente za ogrjev te protupravno spaljivanje plastičnog otpada na javnoj površini. Nažalost, tu je i prijava koja se odnosi na naugodne mirise koji se šire iz odloženog stajskog gnojiva, za koju ne postoji niti nadležna služba niti određen propis te se prijavitelje upućuje probleme ove vrste sa susjedima rješavati putem nadležnog suda.

Prijave u kategoriji **Rudarenje** odnosile su se na prostorno-plansku dokumentaciju jedinica lokalne i regionalne samouprave čije su izmjene i dopune predviđale ponovno aktiviranje eksploatacijskih polja mineralnih sirovina. Dok je u slučaju kamenoloma Japaga u Plaškom građanska inicijativa urodila plodom, u slučaju kamenoloma Kremešnica Lasinjska javna rasprava o Studiji utjecaja na okoliš te javno izlaganje Studije bili su prolongirani, tako da se ishod još uvijek iščekuje.

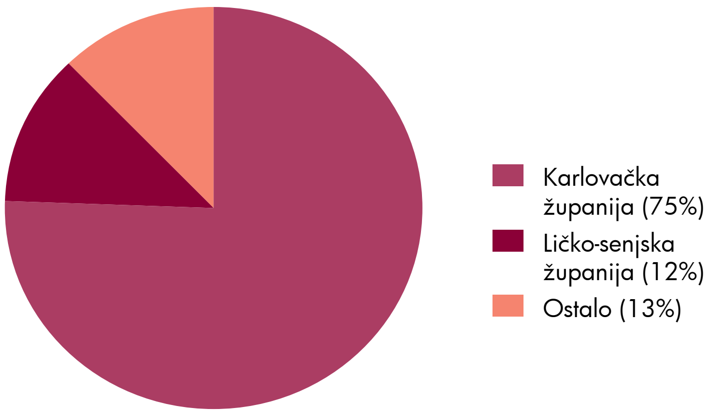
U kategoriji **Šume** građani nam i dalje prijavljuju štetne prakse održavanja vegetacije uz ceste i gospodarenje šumama od strane nadležnog trgovačkog društva koje se s pravom mogu okarakterizirati kao destruktivne i neodržive.

Ostale prijave u kategorijama **Gradnja**, **Zračenje** i **Životinje** odnose se na netransparentnu općinsku investiciju izgradnje igrališta kojoj je prethodila sječa stabala, neispravnu instalaciju na objektu prijenosne mreže koja je ugrožavala ptice te poziv za sudjelovanje i podršku građanskoj inicijativi učešćem u javnoj raspravi o prijedlogu izmjena prostornog plana uređenja jedne općine.

Riješeno je više od 49% prijava zaprimljenih u 2021. godini. Taj udio za sve dosad zaprimljene prijave iznosi 81,8%.

Više od 75% prijava stiglo je iz Karlovačke županije, a nešto više od 12% iz Ličko-senjske županije. Od ukupnog broja, gotovo 90% prijava odnosi se na ruralna područja.

Ono po čemu ćemo pamtiti ovu godinu su obavijesti nadležnih inspekcijskih službi koje se, u najmanju ruku, mogu opisati kao nelogične i sad već ustaljena praksa upravnih odjela da po zaprimljenim prijavama, iako stvarno nenadležni za iste, ne djeluju po službenoj dužnosti. U vođenju servisa Zeleni telefon i djelovanju po zaprimljenim prijavama u 2021. godini koristili smo se pravom na pristup informacijama te izjavljivali žalbe Povjereniku za informiranje kad su naši zahtjevi bili odbijeni kao i zbog šutnje tijela javne vlasti.

8

O PROJEKTU PODUZMI ZELENIJI OTISAK

O PROJEKTU PODUZMI ZELENIJI OTISAK

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Projekt je s 85% iznosa (825.435,00 kn) sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PROGRAM: Učinkoviti ljudski potencijali

POZIV: Jačanje poslovanja društvenih poduzetnika – faza I

NAZIV PROJEKTA: Poduzmi zeleniji otisak

BROJ UGOVORA: UP.02.3.1.03.0068

NOSITELJ PROJEKTA: Pan, udruga za zaštitu okoliša i prirode

RAZDOBLJE PROVEDBE PROJEKTA: 1. 10. 2020. - 1. 4. 2023.

UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA: 971.100,00 HRK

Iako smo u Eko Panu tijekom svojih 20 godina rada proveli i sudjelovali u puno projekata, **Poduzmi zeleniji otisak** zaokružuje sva naša dosadašnja iskustva i na krilima društvenog poduzetništva omogućuje nam da kroz razvoj specifičnih usluga doprinosimo stvaranju održivih vrijednosti i odnosa u lokalnoj zajednici.

Izrada marketinške strategije s Renatom Meštrovič

Predstavljanje na Znanstvenom pikniku

Tijekom 30 mjeseci trajanja provedbe projekta Eko Pan će poticati društvenu transformaciju kroz usluge koje se temelje na edukaciji, solidarnosti, boljem razumijevanju odnosa povezanosti i odgovornosti za okoliš i prirodu.

U prvoj godini provedbe projekta najprije smo se okrenuli sami sebi i jačanju naših poduzetničkih vještina. U suradnji s **Milenom Radošević** izradili smo poslovni plan, a s **Renatom Meštrović** smo prošli proces osmišljavanja vizualnog identiteta i marketniške strategije.

Društveno poduzetništvo Eko Pana temelji se na tri osnovne usluge zajedničkog naziva **Klijanac i Pup – rasadnik dobre volje**:

- Rođendanska igraonica (edukacija kroz igru i zabavu)
- Šumska škola (učenje o prirodi, u prirodi)
- Zelene vještine (učenje praktičnih znanja i vještina kroz radionice, sekcije i tečajeve)

Tijekom 2021. godine izradili smo kurikulume za Šumsku školu i proveli ukupno 9 boravaka u prirodi.

U okviru Zelenih vještina pokrenuli smo šivanje za djecu i šivanje za odrasle te održali niz radionica.

Klijanac i Pup u izlogu

Promo limenke Klijanca i Pupa

Rođendaonica

Šiv-Šav s Moranom

Šiv-Šavić s Natašom

Šumska škola – OPG Dugalić

Edukativno kreativna raionica Pričobiljke

Sukladno ublažavanju epidemioloških mjera započeli smo s Rođendanskim igraonicama.

Početkom 2022. godine Klijanac i Pup će dobiti web stranicu, a u travnju zaposliti ukupno četiri osobe u svojstvu organizatora i voditelja društveno-poduzetničkih usluga.

Izuzetno smo zahvalni svima koji prate naš razvoj, a naročito suradnicima i korisnicima naših usluga.

Implementacija društvenog poduzetništva Eko Panu omogućuje samofinanciranje, ulaganje u programe Eko knjižnica igračaka, Bibliopan i Zeleni telefon te podršku malim građanskim akcijama očuvanja i uređenja okoliša u lokalnoj zajednici.

9

KLIJANAC I PUP

RASADNIK DOBRE VOLJE

KLIJANAC I PUP – RASADNIK DOBRE VOLJE

Oni su Klijanac i Pup – jedan raste iz tla, drugi na stablu/stabljici. Zajedno čine rasadnik dobre volje u kojem rastu znanja, vještine i povezanost sa živim svijetom. Upravo to je ono što dobivaju korisnici naših usluga uz zadatak da te vrijednosti s dobrom voljom čuvaju i nose kroz život.

Klijanac i Pup skup su **društveno-poduzetničkih usluga** udruge Eko Pan namijenjene djeci i odraslima a svrha im je kroz praksu učenja, boravka u prirodi i stjecanja korisnih vještina poticati dublje razumijevanje i svjesnu brigu o živom svijetu oko nas.

Odabirom usluga Klijanac i Pup građani podržavaju razvoj malog društvenog poduzeća te pomažu rad udruge, servisa Zeleni telefon, Eko knjižnice igračaka, Bibliopana, kampanja za očuvanje kopnenih voda, edukacija o otpadu, programa razvoja permakulture u zajednici i omogućuju ulaganje u male građanske akcije održavanja i uređenja okoliša.

U rasadniku Klijanca i Pupa tri su glavna vrta:

ŠUMSKA ŠKOLA – ŠUMU UPOZNAJ I SNAĐI SE ISTRAŽUJUĆI: učenje o prirodi za djecu i roditelje kroz ciklus radionica, igara i izazova

Šumu pretvaramo u najzabavniju školu!

Šumsku školu čini ciklus od ukupno 12 boravaka u prirodi tijekom godine dana. Svaki boravak održava sa na nekoj od lokacija u okolici Karlovca ili na području županije, u trajanju od 6 sati tijekom kojih se izmjenjuju radionice, igre i izazovi podijeljeni u tri osnovne teme:

- **SNAĐI SE** (orijentacija, izrada skloništa, prva pomoć, čvorologija…)
- **IZRADI SAM** (herbarij, planinarski štapovi, prirodne remedije, kućice za ptice, kompas, totem…)
- **FLORA I FAUNA** (upoznavanje biljnih i životinjskih vrsta kroz sakupljanje, promatranje i igru)

Otkrivamo zanimljivosti, ljepotu i staništa lokacija koja se nalaze u našoj neposrednoj blizini kroz sva godišnja doba sa svrhom dubljeg razumijevanja i povezivanja sa živim svijetom, stjecanja znanja i vještina za snalaženje i cjelovito uživanje u prirodi.

Ovaj program namijenjen je djeci uzrasta od 5 do 10 godina s mogućnosti pokretanja grupa u kombinaciji djeca+roditelj i skraćenog programa za djecu mlađeg uzrasta, a uskoro kreće i Obiteljska šumska škola – edukativne šetnje prirodom.

Šumska škola – Martinšćak

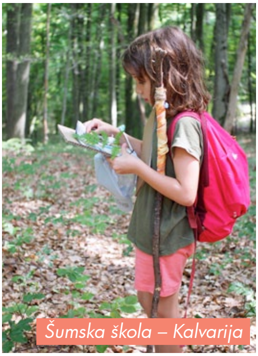

Šumska škola – Kalvarija

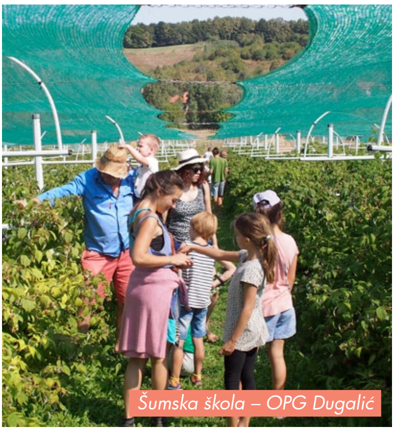

Šumska škola – Kalvarija

Šumska škola – Kalvarija

Šumska škola – Martinšćak

Šumska škola – Kalvarija

Šumska škola – Vinica

Šumska škola – OPG Dugalić

Šumska škola – Kamanje

ROĐENDAONICA – UZ IGRU I VEDRINU TU O PRIRODI UČI: tematska, edukativna i kreativna igraonica za djecu uzrasta od 5 do 10 godina

S ciljem edukacije najmlađe populacije o vrijednostima i važnosti zaštite i očuvanja živog svijeta, osmišljene su „eko" rođendanske proslave/druženja kroz koje učenje uspješno spajamo sa zabavom. Usluga je za djecu vrtićkog uzrasta i nižih razreda osnovne škole, a u daljoj budućnosti postoji i mogućnost nadogradnje igrama i sadržajima prilagođenim i starijim uzrastima. Ova rođendanska proslava karakteristična je po sadržaju jer poziva na poučnu i kreativnu igru kojom **djeca bolje upoznaju svijet i prirodu oko sebe**. Primjerice, slavljenik sam može odabrati temu o kojoj želi saznati više **(roda, krpelj, komarac, svemir, vode, nebo, itd.)**. Tema se provlači kroz sve aktivnosti rođendanske proslave (igre, razgovor i kreativna radionica), a sudionici su podijeljeni u dvije skupine koje se međusobno natječu u znanju i vještinama. Usluga se održava u zatvorenom i na otvorenom prostoru.

Slavičina rođendaonica

Nikina rođendaonica

ZELENE VJEŠTINE – OD STAROG NEŠTO NOVO IZRADI, SAZNAJ KAKO SE, ŠTO I GDJE S LJUBAVLJU SADI: radionice, sekcije i tečajevi (permakultura, vrtlarenje, šivanje i sl.) za djecu i odrasle

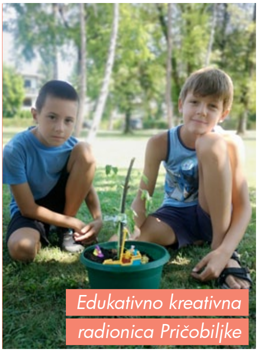
Zelene vještine obuhvaćaju **radionice, tečajeve i programe za djecu i odrasle** u području stjecanja znanja za doprinos **održivim oblicima življenja** i smanjenju otpada u okolišu: učenje šivanja, osnova uzgoja bilja i čuvanja sjemenja, popravci i ponovno upotreba predmeta kroz program Mala tvornica reciklaže, tečajevi permakulture, zdrave prehrane, izrade zimnice, prirodnih boja, prirodne kozmetike, itd.

Zelene vještine obuhvaćaju i posebno osmišljene radionice za vrtićke i školske grupe, s temom edukacije o zaštiti okoliša i prirode.

Šiv-Šavić s Moranom

Šiv-Šavić s Moranom

Edukativno kreativna radionica Pričobiljke

Edukativno kreativna radionica Pričobiljke

Šiv-Šavić s Moranom

Recikliranje plastičnih vrećica

Recikliranje plastičnih vrećica

Hvala svima koji svoje mjesto nalazite u rasadniku dobre volje Klijanca i Pupa!

Klijanac i Pup: **https://klijanac-pup.org/**

Facebook/Instagram: **Klijanac i Pup**

E-mail: **info@klijanac-pup.org**

I za kraj, da ponovimo - poznajemo li dobro živi svijet i svoje mjesto u njemu, znati ćemo ga dobro i čuvati!

10

DONATORI

DONATORI

Iza nas je jedna financijski stabilna godina. Osim projekata ugovorenih još 2020. godine, koji su se nastavili provoditi u 2021., ostvarili smo još niz potpora za projekte u kojima smo ili nositelji ili partneri (navedeno u tablici ispod teksta). Novi projekti omogućili su i novo zapošljavanje pa je tijekom sastavljanja ovog izvještaja u Panu zaposleno pet osoba.

U 2021. godini započeli smo sa provedbom društveno-poduzetničkih djelatnosti pod nazivom Klijanac i Pup – Rasadnik dobre volje u okviru projekta Poduzmi zeleniji otisak. Namjera nam je da provedbom ovih djelatnosti Udruga u budućnosti postane manje ovisna o projektnom financiranju. 2021. godine prihodi od provedbe samofinancirajućih djelatnosti činili su 5% ukupnih prihoda Udruge.

PRIHODI OD OBAVLJANJA SAMOSTALNIH DJELATNOSTI	
Članarine	*1.940,00 kn*
Donacije građana	*4.095,50 kn*
Edukacija – Šumska škola	*12.510,00 kn*
Edukacija – Šiv-Šav	*980,00 kn*
Edukacija – vanjski naručitelji	*3.900,00 kn*
Prodaja imovine i inventara	*1.220,00 kn*
Kamate	*45,90 kn*
UKUPNO	**24.691,40 kn**

PRIHODI OD PROJEKATA				
DONATOR	PROJEKT	ULOGA U PROJEKTU	TRAJANJE PROJEKTA	ODOBRENI IZNOS
Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva	Institucionalna podrška za stabilizaciju i/ili razvoj udruge	nositelj	1. 1. - 31. 12. 2020.	*62.550,00 kn*
ESF – Društveno poduzetništvo	Poduzmi zeleniji otisak	nositelj	1. 10. 2020. - 31. 3. 2023.	*971.100,00 kn*
ESF – Tematske mreže	Jedro	partner	1. 11. 2020. - 31. 10. 2022.	*144.900,00 kn*
Norveški fond za aktivno građanstvo	Jeka	partner	1. 12. 2020. - 30. 11. 2022.	*85.443,28 kn*
Grad Karlovac	Eko knjižnica igračaka – igrom do promjena	nositelj	1. 7. - 31. 12. 2021.	*4.000,00 kn*
Zelenilo d.o.o.	Eko knjižnica igračaka – igrom do promjena	nositelj	1. 7. - 31. 12. 2021.	*4.500,00 kn*
HEP d.d.	Eko kino: klimatske promjene i lokalne zajednice/ regenerativna poljoprivreda	nositelj	1. 7. - 31. 12. 2021.	*10.000,00 kn*
ESF – Odgovaranje na potrebe lokalne zajednice	Suradnjom i praksom do održive zajednice	partner	2. 11. 2021. - 1. 2. 2023.	*75.000,00 kn*
Erasmus+	Moj samooskrben dom v času korona krize	partner	1. 11. 2021. - 31. 10. 2022.	*170.053,98 kn*
UKUPNO				**1.282.493,28 kn**

IMPRESSUM

Naslov: GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU PANA, UDRUGE ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I PRIRODE U 2021. GODINI

Izdavač: Eko Pan

Projekt: Institucionalna podrška stabilizaciji i/ili razvoju udruge

Donator: Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Pripremile/i: Jasmina Čolić, Azra Gorić, Valentina Mesarić, Ivana Franciškrović Olrom

Oblikovanje i dizajn: CMYK, obrt za dizajn, vl. Jelena Đorđević

Karlovac, 2021.

Info

Adresa: Stjepana Radića 12, 47000 Karlovac

Telefon/telefax: 047 614 063

Mobitel: 095 9083 578

Zeleni telefon: 072 123 456

E-mail: eko-pan@eko-pan.hr

WEB: www.eko-pan.hr

Facebook: https://www.facebook.com/eko.pan.karlovac/

ŽIRO RAČUN: Karlovačka banka d.d., HR1124000081107214313

MATIČNI BROJ: 1660675

PAN